CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

Bài thứ 55

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua, chúng ta đang học đến chánh văn 2-2 "Cha mẹ sai chớ lười biếng". Mục này có 4 ý ạ:

1. Phải giữ chữ tín khi hứa với cha mẹ
2. Không đợi cha mẹ sai bảo, tự cảm nhận rồi làm
3. Cha mẹ cũng phải giữ chữ tín với con cái
4. Thầy cô giáo cũng phải giữ chữ tín với học sinh

Hôm qua, chúng ta đang học dở ý thứ 2 là: "Không đợi cha mẹ sai bảo, tự cảm nhận rồi làm".

Tiến sĩ Thái đang đưa ra ví dụ về tích "Mạnh Tông Khấp Trúc Sanh Duẩn" (Có nghĩa là: Mạnh Tông khóc tới khi trúc mọc thành măng). Khi mẹ Mạnh Tông ốm lâu ngày không ăn được, nay lại muốn ăn canh măng hầm, nhưng lúc đó vào mùa đông nên không thể có măng. Mạnh Tông không đợi mẹ phải sai, mà vì thương mẹ đã vào rừng ngồi dưới gốc tre để mà khóc. Kết quả là bụi tre cảm động liền mọc ra măng để cho Mạnh Tông mang về cho mẹ ăn, ăn xong bà liền khỏi bệnh.

Chúng ta cũng đã chia sẻ về ví dụ khi tôi bị ốm thì Cư sĩ Hằng đã không chủ động để xem mẹ ốm thì cần gì, mặc dù cũng là người đã học Đệ Tử Quy. Nhưng vì chưa thường xuyên quán chiếu tâm mình theo Đệ Tử Quy nên thường hay là hành sai.

Hôm nay, chúng ta sẽ tiếp tục nội dung thứ hai này:]

2. Không đợi cha mẹ sai bảo, tự cảm nhận rồi làm

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Người có lòng hiếu thảo thật sự có thể khiến cha mẹ khuây khỏa, khiến cha mẹ thân thể mạnh khỏe nên mệnh lệnh cha mẹ không nên biếng nhác.

[Ở đây các bạn có cảm nhận ra trường hợp cư sĩ Hằng tôi nói không ạ? Các bạn có thế không ạ? Có về rồi đến lúc hỏi một câu:

- Mẹ ơi, thế mẹ ốm thế nào đấy? Bố ơi, bố ốm như thế nào đấy?

Bảo:

- Ừ! Thôi...

Bao giờ bố mẹ cũng thế, cha mẹ:

- Bố ốm xoàng thôi mà.

Hoặc:

- Mẹ không, không có gì đâu, con không lo.

Thế là ngồi một lúc ghếch chân uống nước chè. Thế xong rồi:

- Chào cha mẹ con đi về!

Hoặc là nhanh nhất là mang được đến một cái phong bì.

Sự thực chăm cha mẹ không phải chuyện tiền nong. Cái công sức bỏ ra quan tâm đến cha mẹ. Dưỡng phụ mẫu chi tâm, dưỡng phụ mẫu chi thân và dưỡng phụ mẫu chi chí. Ba cái điều đấy mới quan trọng.

Bạn phải nhớ cái câu chuyện của Chử Đồng Tử ấy, có thể cho cha mẹ ăn cái của ngon vật lạ không? Không! Nhưng mà có một cái khố duy nhất thì nhường cho cha, thì cuối cùng quả báo của Chử Đồng Tử cũng là thành tựu đạo quả. Bây giờ còn có đền thờ đấy.

Trước khi chuyển sang nội dung thứ ba: "Cha mẹ cũng phải giữ chữ tín với con cái". Xin chia sẻ thêm với các bạn bài đọc thêm "Lời hứa với mẹ ngày tựu trường". Thông qua bức thư của người mẹ.

Chúng ta vừa học phải giữ chữ "Tín" với cha mẹ, khi chúng ta đã nhận lời với cha mẹ thì phải giữ chữ tín, phải làm ngay không được biếng lười.

Có những lời hứa với cha mẹ là thời điểm tức thời trong ngắn hạn. Đấy nhé thì phải làm ngay, nhưng có những lời hứa với cha mẹ là cả một tương lai dài, thậm chí suốt cả đời. Nhưng đã hứa thì chúng ta phải giữ chữ tín. Mời các bạn cùng nghe:]

Bài đọc thêm: LỜI HỨA VỚI MẸ NGÀY TỰU TRƯỜNG

Con trai yêu quý của mẹ!

Thế là đã mười hai năm trôi qua kể từ ngày con vào lớp 1. Năm nay, con trai của mẹ đã chuẩn bị bước vào ngưỡng cửa trường đại học. Những năm phổ thông đã khép lại phía sau và trước mắt con là cả một thế giới.

Hôm trước, thấy nhà hàng xóm tưng bừng đưa con đi tựu trường, mẹ bỗng cảm thấy nhớ, nhớ da diết, ngày đầu tiên con đi học…

Ngày đầu tiên được đưa con đến trường, cảm giác thật là hồi hộp thiêng liêng. Sự hồi hộp đó tưởng như là vỡ òa ra, cả nhà mình hòa vào dòng người và rừng hoa khi bước vào hội trường.

[Tôi cũng nhớ cái cảnh mà khi cư sĩ Trung đỗ đại học, thật là hân hoan khó tả, và cái ngày mà khi, kể cả cư sĩ Hằng cũng thế. Vì tôi biết là cư sĩ Hằng thoát, tức là vào được đại học thì em sẽ mới nối bước được chị. Thậm chí là 2 bố con đưa nhau đi để xem điểm, còn chen nhau đến nỗi ông gửi xe ông còn mắng cho:

- Bố con nhà ông có đỗ không mà chen khỏe thế?

Đấy ạ! Đưa cư sĩ Hằng. Và cái ngày dắt các con vào để coi như là chính thức bước chân vào cái cổng trường đại học thì đúng là cái tâm trạng của người cha, người mẹ xôn xang khó tả, là con mình đã vượt qua được một cái ngưỡng thử thách lớn. Và từ đây nếu như chúng mà chí thú thì chắc chắn chúng sẽ nên người, và tương lai của chúng sẽ có cơ hội.

Chúng ta tiếp tục câu chuyện:]

Cả hội trường đứng dậy vỗ tay, khi các con đi thành hàng bước vào. Con có nhớ không? Rồi một bài phát biểu ngắn gọn của thầy hiệu trưởng làm mẹ và nhiều người cảm động rơi nước mắt. Mẹ khóc vì hạnh phúc. Từ nay con không còn bé nữa. Cuộc đời đã mở ra một trang mới, mà người viết lên trang giấy trắng ấy, chính là con…

Sau này mẹ còn nhớ mãi lời cô chủ nhiệm:

- Tôi nói thật với bà nhé, lúc nhận con bà vào lớp, tôi nghĩ chưa chắc cậu bé đã học được. Tôi phải cho cháu ngồi bàn đầu vì cháu bé quá. Mà tôi để ý, nó rất hiếu động, chân tay không để yên lúc nào. Ai ngờ nó lại học giỏi nhất lớp.

Con biết không, mẹ sung sướng vô cùng! Thế là đã mười hai năm trời trôi qua. Con của mẹ lớn lên từng ngày. Xưa là một thằng cu gầy nhẳng, bé tý, giờ thì đã thành người lớn chững chạc rồi!

Con có nhớ sau buổi tựu trường về, mẹ con mình nói chuyện gì không? Con đã hứa với mẹ điều gì không?

Mẹ hỏi con:

- Sau này mẹ già và xấu con có yêu mẹ nữa không?

Con nói:

- Mẹ là mẹ chứ không có mẹ đẹp hay xấu!

- Nếu sau này mẹ già nhớ nhớ, quên quên, ví dụ ăn rồi lại bảo chưa ăn, con đối xử với mẹ thế nào?

- Con cho mẹ ăn thêm, nếu mẹ ăn được nữa!

- Nếu mẹ về già, mẹ lẫn, quên tắm để bẩn thỉu hôi hám, con có xa lánh mẹ không?

- Con sẽ tắm rửa cho mẹ và mua thuốc cho mẹ để mẹ không lẫn nữa…

- Nếu mẹ không có tiền thì con có cho mẹ không?

- Con cho mẹ tiền… nếu con có (hì hì...)

Dễ thương quá! Với câu trả lời trên, từ ngày tựu trường hôm ấy, con đã biến mẹ thành một người mẹ hạnh phúc và giàu có nhất hành tinh này! Cám ơn con, tình yêu vĩnh cửu của cuộc đời mẹ! Các con - tài sản vô giá không gì thay thế được!

Ngày tựu trường mỗi năm, tuy không còn cơ hội tham gia nữa, nhưng nhìn các bạn nhỏ tíu tít đến trường, lòng mẹ vẫn bâng khuâng…

Trong mắt mẹ, con lúc nào cũng bé bỏng, vẫn là cậu học trò lớp 1 ngày nào.

(Lược trích: "Lời hứa với mẹ ngày tựu trường" – Tác giả: Lee Thiên Lý)

[Đó ạ, Phật dậy đấy ạ, "Cha mẹ trăm tuổi già, vẫn thương con tám chục, đến chết còn thiết tha"]

LỜI BÀN:

Thật là cảm động về tình mẫu tử, không biết sau này cậu ta có giữ được lời hứa với mẹ hay không, nhưng tôi tin rằng nếu cậu ấy học Đệ Tử Quy thì chắc chắn cậu ấy sẽ có ý thức để giữ chữ tín với mẹ.

Tôi cũng chân thành thầm chúc chàng thanh niên kia khi có vợ, có con, có gia đình riêng không quên lời hứa với mẹ, và tôi cũng thầm chúc cho người con dâu kia sẽ giúp chồng mình thực hiện lời hứa với mẹ ngày nào.

[Đó ạ, có những lời hứa mang tính chất thời điểm thì bạn không được lười biếng, đã hứa là phải thực hiện chữ tín, phải làm ngay. Thậm chí là không hứa nhưng mà cảm nhận thấy cha mẹ cần cái gì là mình phải làm.

Có những lời hứa mang tính chất lâu dài thậm chí suốt cả cuộc đời, đã hứa thì phải thực hiện.

Đây là tôi nói về cái chuyện về lý, còn nữa là về tất cả các vấn đề khác, thì đối với cha mẹ phải thực hiện được 3 điều: Dưỡng phụ mẫu chi tâm; Dưỡng phụ mẫu chi thân và Dưỡng phụ mẫu chi chí.

Vâng. Chúng ta sẽ tiếp tục nội dung thứ:]

3. Cha mẹ cũng phải giữ chữ tín với con cái

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta đối với việc mà cha mẹ giao phó, không thể thất tín. Cũng thế đối với việc đã hứa với vợ và con cái, chúng ta cũng phải nói là giữ lời. Khi chúng ta đã biết giữ lời, con cái đối với chúng ta cũng vô cùng tôn kính.

[Cho nên là cái chương "Tín" mới là "Phàm nói ra tín trước tiên". Chứ có phải bảo bạn chỉ có, chỉ giữ với mình cha mẹ đâu, phải mở rộng ra với trưởng bối, với anh em rồi với tất cả mọi người.]

4. Thầy cô giáo cũng phải giữ chữ tín với học sinh

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Thật ra trước đây khi tôi dạy học, chúng tôi không xem thường câu nói nào, nhất định phải ghi nhớ, không thể thất tín với học sinh. Khi quý vị làm được tất cả những gì mình nói ra, học sinh đối với quý vị đều sẽ rất tôn trọng.

[Cho nên bạn để ý nhé, hôm nào mà tôi không chia sẻ Liễu Phàm Tứ Huấn hoặc Đệ Tử Quy, bạn để ý, tôi mà không nói gì thì 12h đêm, hơn 12h đêm tôi vẫn post bài. Vì tôi phải giữ chữ tín với các bạn chứ. Nhưng nếu như mà hôm ấy mà tôi biết không được, thì bao giờ tôi cũng báo cáo với các bạn sớm ít nhất so với lại cái 0h đêm vài tiếng đồng hồ là: "Hôm nay tôi bận".

Lần trước cư sĩ Loan bị tôi phê bình: «Con đưa Liễu Phàm Tứ Huấn nhưng hôm nay con đưa, ngày hôm sau con không thích con không đưa nữa, ngày hôm sau con vẫn mệt mỏi, con không thích con không đưa nữa, 3 ngày liền không có.

Tôi bảo:

- Từ thứ 5 đến giờ tại sao con không đưa? Con phải nhớ là "Phàm nói ra tín trước tiên". Con để ý cư sĩ Bà biểu pháp: Khi nào không học có

lời xin lỗi thông báo, còn nếu như không thông báo, thì dù đến 12 giờ rưỡi tôi vẫn post bài. Các bạn có thấy điều đấy không ạ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi nhớ năm đầu tiên làm chủ nhiệm lớp, có lần đúng lúc vào ngày hội thể thao. Tất cả học sinh đều ra đến thao trường để sắp hàng. Đương nhiên chúng tôi cũng ở đó cùng học sinh. Đúng lúc tôi cần lấy đồ liền trở về phòng làm việc, liền gặp được một vị phụ huynh, đó là một người cha. Ông cầm một số nước uống muốn đi lên lầu bốn để đem đến phòng học của chúng tôi.

Vị phụ huynh này vì sao phải đợi lúc học sinh đi tập trung mới đem nước uống lên ạ? Vì sao? Vì cảm thấy ngại. Có thể thấy được, vị phụ huynh này rất ít đến trường. Rất ít khi đến trường nên rất ít khi nói chuyện với thầy cô giáo.

Vì sao vị phụ huynh ít khi nói chuyện với thầy cô giáo? Chúng ta làm thầy cô cũng phải tự mình phản tỉnh xem, khi chúng ta quan tâm tới con cái họ, có thể làm khởi dậy ở họ sự chủ động liên lạc nói chuyện, đây là tánh lương thiện tuần hoàn.

[Cho nên tôi thấy là thầy Trung thỉnh thoảng nói chuyện với lại phụ huynh như là chị Huyền này, chị Tâm này, rồi chị Bính này là tôi thấy rất là đúng: Là cha mẹ với thầy cô giáo là phải phối hợp với nhau.]

Cho nên phải thường lợi dụng sổ liên lạc, khen ngợi con họ nhiều hơn, tự nhiên cây cầu này có thể nối được.

Người cha này cũng không quen nói chuyện với thầy cô giáo, nên đã lợi dụng lúc không có ai ở đó, để thể hiện một chút tâm ý, đem số nước uống này để ở lớp học rồi ra về.

[Ở đạo tràng ta có không ạ? Có chứ ạ, tôi thấy rất là nhiều bạn nhé. Tôi về, hôm nay về một cái, tự nhiên ví dụ tôi thấy một gói đỗ đen to đùng. Không biết của ai thế là để đấy. Thế xong rồi có hôm thì là, ví dụ hôm nay đến tôi thấy bảo:

- Hôm nay, có rất là nhiều nhãn, nhiều vải.

Bảo:

- Ơ thế của ai?

- Ừm. Cũng là của đồng tu mang đến.

Một mặt là để cho chia sẻ cùng với các bạn cùng gọi là "Thọ trai", thế nhưng mà một mặt là toàn là để quên có ý cả. Cứ để lại nhà tôi, thế là nhiều lắm ạ, tôi thấy nhiều lắm. Thế cho nên là cũng dễ hiểu đối với lại người cha này là không mang nước lên lúc đông người mà chờ đến lúc không có ai thì ông ấy lần lần mang nước uống lên.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Gặp đúng lúc tôi trở lại lấy đồ nên gặp được ông. Vừa gặp, ông liền thoái lui mấy bước, giống như là rất ngại vậy đó. Tôi bắt đầu nói chuyện với ông.

Chúng ta nói chuyện với bất kỳ ai cần phải nắm bắt nguyên tắc, đó là khi gặp người khác là phải khen. Quý vị có thể khen ngợi con họ, có thể khen ngợi ưu điểm của họ. Chúng ta đều thích người khác tán thán mình, cho nên khi mình khen ngợi con cái họ thì trong lòng họ rất vui, sẽ cảm thấy là được tôn trọng.

Còn nếu như vừa gặp phụ huynh là bắt đầu đem vấn đề của con họ nói cho hết, như vậy thì họ có cảm thấy dễ chịu không? Không dễ chịu. Thế nên nhân tình không thể xem nhẹ, chúng ta cần tùy thuận nhân tình khi nói chuyện với người khác.

Tôi liền bắt đầu đem những biểu hiện tốt của con ông trong thời gian gần đây để chia sẻ với ông, cũng để ông hiểu thêm.

Trong quá trình nói chuyện, vị phụ huynh này nói:

- Thầy giáo à, con tôi rất tôn trọng thầy, nhưng nó lại không tôn trọng thầy giáo trước của nó.

Vì tôi dạy học sinh lớp 6, lớp 5 là thầy khác dạy. Ông nói tiếp:

- Thầy giáo trước đây nói: Khi ăn cơm trưa mọi người cùng ăn. Nhưng học sinh còn khoảng một nửa chưa bắt đầu ăn thì thầy ở sau đã ăn rồi. Còn thầy Thái thì đều là ăn cùng với học sinh.

Thật ra tôi không phải lúc nào cũng cùng ăn với học trò mà đợi học trò ngồi xong, tôi dạy chúng một câu tục ngữ địa phương, vì tục ngữ địa phương bao hàm triết học nhân sinh rất sâu sắc. Ví dụ như tiếng địa phương có câu: **"Đầu cây đứng vững, không sợ đuôi cây bị gió thổi".** Câu này dùng vào giáo dục đức hạnh của chúng ta rất thích hợp.

[Câu này không có cái nguyên văn tiếng Hán nên tôi cũng chịu.]

Khi căn bản đức hạnh của con cái không được cắm vững.

[Các bạn thử nghĩ xem cái câu đấy là tương đương với câu tiếng Việt tục ngữ là gì ạ? "Đầu cây đứng vững" thì gọi là, là gì ạ? Các bạn có nghĩ được không ạ? Tôi đang nghĩ mãi đấy ạ, "Không sợ đuôi cây bị gió thổi".

Cho nên tôi cũng cứ hy vọng là ngày đấy cư sỹ Hằng vào được đại học thì chắc chắn là em nó sẽ có cái, một cái gọi là, như là một cái quán tính học theo.]

Khi căn bản đức hạnh con cái không được cắm vững, thì năng lực của chúng càng cao càng nguy hiểm. Vì sao? Vì bên ngoài rất dễ bị mê hoặc, càng có năng lực đến lúc đó lại không giữ được trước những sự mê hoặc bên ngoài, nên có câu **"Trèo càng cao thì té càng nặng".**

[Vẫn là cái chuyện gọi là ta phải cắm gốc cho trẻ thật vững.]

Những câu tục ngữ địa phương này đối với nhân sinh đều có khai thị rất lớn. Thế nên đầu tiên tôi dạy chúng một câu tục ngữ địa phương, khi dạy xong chúng mới bắt đầu ăn. Đến lúc này tôi đi một vòng xem chúng ăn uống thế nào. Đối với ẩm thực không nên lựa chọn, tôi dùng Đệ Tử Quy: **"Đối ẩm thực, vật giản trạch"** nói là "*Với ăn uống, chớ kén chọn*" để làm mạnh thêm quy tắc của cuộc sống của chúng, cho nên không thể kén chọn thức ăn. Nếu như thấy học sinh món ăn đó chỉ gắp một ít, ví dụ như món rau, tôi liền nói với chúng:

- Có cần thầy phục vụ các em chăng?

Chúng liền rất sợ hãi, liền tự mình đi gắp một ít rau xanh, ăn uống như vậy mới bình quân được.

Cho nên thường khi chúng tôi ngồi vào bàn ăn, chuẩn bị ăn thì đã có 2, 3 học sinh ăn no rồi. Vì thế chúng ta không thể xem thường một câu nói, học sinh đều nhìn thấy hết và ghi nhớ trong đầu.

[Đấy ạ, chỉ có hứa là sẽ cùng ăn với học sinh nhưng mà mình hứa xong rồi là mình lại quên luôn. Thế nhưng mà học sinh ghi nhận trong đầu cho nên đến khi nó thấy thầy ăn trước là coi như nó đã khởi lên cái lòng bất kính rồi, thầy coi như là bất tín. Cho nên bạn phải lưu ý.]

Chúng ta phải "Ngôn hành đồng nhất" là lời nói phải đi đôi với việc làm thì mới thật sự nhận được sự tôn trọng của học sinh và con cái của mình.

[Chúng ta đã kết thúc Chánh văn 2.2 "Cha mẹ sai chớ lười biếng". Trước khi chúng ta chuyển sang Chánh văn 2.3 "Cha mẹ dạy phải kính nghe", xin chia sẻ thêm với các bạn về:]

Chủ đề: MUỐN CON CÁI GIỮ LỜI HỨA THÌ CHA MẸ CẦN LÀM GÌ?

(Tác giả: Sato Maiko – Lược trích)

Thay vì chúng ta cứ một mực bắt con cái là học Đệ Tử Quy rồi thì phải giữ lời hứa với cha mẹ, nếu chúng không giữ lời hứa là chúng ta tha hồ mắng nhiếc chúng. Vậy bây giờ muốn con cái giữ lời hứa cha mẹ cần làm gì?]

***

Bạn đã bao giờ từng không giữ lời hứa với con mình hay chưa?

[Bạn nào coi như là thường xuyên giữ lời hứa với con mình và luôn quan tâm đến khi mình hứa với con ạ? Bạn nào luôn quan tâm đến khi điều mình hứa với con trước đã, tức là có trách nhiệm với lời hứa của mình đã? Vâng ạ! Thế là các bạn đã có trách nhiệm dù ít là các bạn vẫn có trách nhiệm. Bởi vì khi có trách nhiệm với lời hứa bạn để nó trong lòng thì lúc ấy bạn sẽ nghĩ đến chuyện phải thực hiện.]

Chẳng hạn như bạn hứa với con: Thứ 7 tuần này mẹ con mình đi vườn bách thú nhé.

** [Đấy bạn không thực hiện được vì hữu ý chẳng hạn:]*

Nhưng rồi bạn bận việc đột xuất không thể đi được. Cho dù không cố tình đi chăng nữa thì việc bạn không thể thực hiện được lời hứa cũng sẽ khiến con bạn cảm thấy rất buồn, thậm chí bé có thể nói với bạn: "Mẹ là đồ nói dối".

** [Cũng có thể không thực hiện được vì vô tình.]*

Trên thực tế, ngoài các trường hợp trên cũng có không ít trường hợp cha mẹ vô tình không giữ lời hứa với con mình. Cho nên cha mẹ cần hết sức cẩn thận khi đưa ra điều kiện với con.

[Trước khi hứa là phải rất thận trọng.]

Nếu con ăn hết chỗ cơm này thì mẹ sẽ cho ăn kẹo.

[Có không ạ? Có ạ.]

Con mà không dọn đồ chơi là mẹ vứt hết đi đấy.

[Có không ạ? Có ạ.]

Nếu con đi học bơi đầy đủ không nghỉ buổi nào thì mẹ sẽ mua máy chơi game cho con.

1. Rất thận trọng khi đưa ra những điều kiện cho trẻ.

Đó là những lời mà nhiều ông bố bà mẹ thường hay nói với con mình, những câu nói kiểu như nếu làm cái này thì mẹ sẽ thưởng cái kia, hay nếu không làm cái này thì mẹ sẽ không cho cái kia, là những câu giao ước hay ra điều kiện mà các bậc phụ huynh thường dùng.

2. Những khả năng xảy ra với trẻ

Sau khi ra điều kiện sẽ có hai khả năng:

[Một là: Chúng không thực hiện nhưng vẫn được quà]

Điều gì xảy ra nếu như con bạn không ăn hết cơm, nhưng bé cứ khóc toáng lên và kết cục là bạn cứ cho chúng kẹo? Khi đó bạn sẽ trở thành người không giữ lời hứa.

[Thế là quên mất rồi, nó khóc toáng lên thế là thôi.]

Còn con bạn thì rút ra được bài học cho bản thân là "Dù không hoàn thành điều kiện đặt ra vẫn có thể có được thứ mình muốn". [Đó.]

[Hai là: Chúng thực hiện nhưng cha mẹ quên mất lời hứa]

Hay ngược lại, nếu con đã hoàn thành điều kiện mà bạn đưa ra tức là ăn hết cơm nhưng bạn lại trót quên cho bé ăn kẹo thì sao? Khi đó, bạn trở thành người không giữ lời hứa và khiến con nghĩ rằng: "Cha mẹ đã nói dối mình".

[Đó ạ, sau khi bạn đặt điều kiện cho con xong rồi, thì bạn lại không thực hiện cái điều kiện đấy bởi vì ví dụ chúng nài, chúng đòi, chúng khóc. Thế là cuối cùng bạn trở thành người không giữ lời hứa;

Thứ hai là ví dụ như ăn hết rồi nhưng mà bạn vẫn không cho kẹo thì lúc đấy là cha mẹ nói dối mình.]

3. Cha mẹ không giữ lời hứa có ảnh hưởng thế nào tới con cái?

Vậy việc bạn không giữ lời hứa với con dù chỉ là vô tình như trong tình huống trên thì việc này ảnh hưởng thế nào đến con bạn?

Thứ nhất: Làm con bạn buồn, hoặc khiến con tức giận.

Thứ hai: Khiến con nghĩ rằng không cần thiết phải giữ lời hứa. Con cũng sẽ học theo và bắt đầu nói dối.

Thứ ba: Khiến con mất niềm tin đối với cha mẹ.

[Đấy, một cái việc không giữ lời hứa, nó buồn nó tức đã đành;

Và nó cũng nghĩ rằng vậy nó cũng chả cần phải giữ lời hứa với cha mẹ làm gì nữa;

Thứ ba là học theo và bắt đầu nói dối, chỉ cốt được việc mình thôi. Thế là cứ muốn được việc gì thì tha hồ hứa với người khác, hứa với cha mẹ nhưng không làm và khiến cả con mất niềm tin với cha mẹ.

Thực ra thì tôi thấy thường xuyên là chúng ta sẽ như thế này, hứa xong không giữ lời hứa nhưng cũng không nghĩ đến cách xử lý. Kệ, coi như đương nhiên mình là người trên mình có quyền như thế còn chúng nó phải chịu tất cả như thế và không quan tâm đến nữa. Cho nên bạn hãy bắt đầu ý thức được việc ấy]

4. Cách xử lý khi không thể giữ lời hứa với con

Một, xin lỗi con một cách thẳng thắn

Bạn cần thừa nhận rằng mình đã sai và xin lỗi con mình một cách thẳng thắn. Và bạn cũng nên giải thích cho con hiểu lý do khiến bạn không thể giữ được lời hứa đó.

Nếu thực sự không thể giữ lời hứa với con thì bạn có thể nói chuyện một cách thành thực như sau:

- Cha mẹ cũng là con người, bởi vậy cha mẹ cũng không thể lúc nào cũng giữ đúng lời hứa, mọi lời hứa.

Hãy nói thẳng với con nguyên nhân, ví dụ như mẹ có việc đột xuất ở công ty nên đã không thể đi vườn bách thú cùng con được; Hoặc mẹ quên mất tiêu chuyện đó.

[Phần lớn là chúng ta quên mất tiêu và cũng quên mất cả việc xin lỗi luôn.]

Nếu bạn xin lỗi một cách chân thành thì con bạn cũng sẽ hiểu cho bạn thôi.

Ý thứ hai là bày tỏ sự đồng cảm với tâm trạng lúc đó của con cho đến khi con bình tĩnh lại.

[Vì nó sẽ đang rất tức giận, nó đang chờ quần áo, «quần lĩnh áo the mới» để coi như chờ bố mẹ dẫn đi vườn bách thú. Bây giờ toẹt một cái coi như không đi nữa, thì bạn phải bày tỏ sự đồng cảm với tâm trạng lúc đó của con đến khi con bình tĩnh trở lại.]

Dù đã xin lỗi mà con vẫn chống đối hoặc không chịu yên thì bạn hãy cố gắng hiểu tâm trạng của con lúc này và chờ đến khi con bình tĩnh trở lại. Bạn có thể chia sẻ những cảm xúc, hay đón nhận những lời mà con nói ra bằng cách nói với con như sau:

- Chắc hẳn con đã rất muốn mẹ làm cho con đúng không?

Hay:

- Chắc hẳn con đã rất buồn vì mẹ đã không giữ lời hứa phải không?

Sau đó thì cùng trao đổi ý kiến và cùng con quyết định hướng giải quyết.

Ý thứ ba: Đưa ra phương án thay thế

Dù bạn làm đủ cách rồi mà con vẫn không chịu, bạn có thể thử đưa ra phương án thay thế. Chẳng hạn như trường hợp bạn bận việc đột xuất không thể đi chơi cùng con được, bạn có thể đề xuất với bé:

- Thứ 7 tới mẹ có thể đi vườn bách thú, không biết ý con thế nào?

[Đấy, đưa ra phương án thay thế.]

Còn trong trường hợp bạn đã trót quên béng mất lời hứa với con mình thì bạn có thể nói với bé:

- Lần sau mẹ sẽ viết vào sổ để không quên nhé.

Và giữ lời hứa trong các lần tiếp theo. Ngoài ra bạn cũng có thể đưa ra phương án thay thế như:

- Con nghĩ như thế nào, con có ý tưởng gì hay không?

Bằng cách này, con bạn có thể cảm thấy thỏa mãn hơn đấy.

[Thật sự phải tôn trọng trẻ.]

Chỉ cần bạn không ậm ừ cho qua chuyện đã không giữ lời hứa mà thành thật đối diện với con bạn thì bạn có thể nâng cao sự tin cậy của con bạn đối với bạn đấy.

[Vâng ạ. Hôm nay, chúng ta sẽ đi tiếp luôn chánh văn.]

2-3. "Phụ mẫu giáo, tu kính thính" (Cha mẹ dạy, phải kính nghe)

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

1. Cha mẹ dù có dạy sai vẫn phải cung kính lắng nghe

Thứ nhất *Tuyệt đối không được cãi lại.*

Khi cha mẹ dạy bảo, chúng ta cần phải cung kính lắng nghe. Tuyệt đối không thể mẹ nói một lời, con đáp chín lời.

[Có không ạ? Có ạ. "Nhất ngôn cửu đỉnh", còn gọi là "Nhất ngôn đỉnh đỉnh". Đây là đỉnh cãi lại. Nhưng chỉ có cái đáng mừng nhất là chúng ta gặp Thánh giáo và từ đây chúng ta sẽ quyết tâm chúng ta sửa.

Hôm trước tôi vừa phê bình cũng thế, cư sĩ Hằng cãi. Tôi bảo là chứ:

- Lại vi phạm Đệ Tử Quy!

Đấy vẫn hôm tôi ốm.

"Cha mẹ dạy phải kính nghe". Trước tiên phải nghe xem mẹ nói đúng hay sai, xong phải ngẫm nghĩ xem điều nào mẹ nói đúng thì phải sửa. Chứ không phải mẹ vừa mới nói một cái là bật cãi ngay. Giỏi cãi lắm!

Lúc ấy tôi bảo thế.

- Đệ Tử Quy để đâu?

Thế lúc ấy tôi bảo:

- Cấm chỉ không được nói câu nào trong khi tôi đang nói.

Thế lúc ấy ngồi im thì bắt đầu tôi mới nói ra. Sau khi tôi nói xong thì lúc ấy bắt đầu mới chắp tay vào là:

- Con xin lỗi mẹ! Con xin tri ân mẹ vì đã chỉ lỗi cho con không thì con hoàn toàn không biết là con đang mắc cái lỗi này!

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

*Thứ hai: **C**ha mẹ dù có dạy sai vẫn không được cãi lại*

Nếu như khi cha trách mắng chúng ta, có mười việc, trong đó chỉ có hai điều là có thật, còn tám việc quý vị cảm thấy là họ hiểu lầm mình, như vậy có cần lập tức cãi lại chăng? Có cần làm như vậy chăng? Không nên. Vì khi trách mắng chúng ta, chính là lúc rất giận, cho nên lúc này chúng ta chỉ nên nói "Dạ". Có thể cha mẹ chúng ta vốn lửa giận bừng bừng nhưng sẽ dần dần nhẹ xuống.

[Chúng ta đều làm cha mẹ nên tôi cũng cảm thấy rồi, càng cãi càng lửa giận bừng bừng, càng cáu. Cho nên tốt hơn hết là im bặt đi. Mà đây là còn, mà tôi còn mắng cho, tôi bảo:

- Đây là giả sử tôi nói sai, Đệ Tử Quy dạy tuyệt đối không được cãi lại. Chứ nữa là cứ xem xét lại xem tôi nói có sai không? Cứ kiểm điểm lại mình đi.

Khổ một cái là nhà tôi toàn "Thế chí biện thông" cả. Thế mới khổ!

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Đợi khi họ la xong, cảm xúc của họ đã điều chỉnh lại, đột nhiên nghĩ lại không biết mình mắng con như thế nào rồi? Mắng hơi quá đáng.

[Đúng quá chứ lại! Ngày trước không học đạo thì mắng nó một hồi xong nghĩ… thương: "Mình mắng này có quá không nhỉ?". Cho nên tôi bảo: Thầy Thái nói từng câu từng chữ đúng quá chứ lại. Đó ạ! Tuyệt đối không được cãi lại nhé!]

Thứ ba: Đợi lúc thuận tiện, để cha mẹ nhận ra

Có thể họ chủ động cắt ít trái cây rồi nói:

- Đến đây cùng ăn trái cây cùng cha nào.

Làm hòa! Lúc này quý vị cũng tự nhiên đi đến, coi như không có việc gì xảy ra. Tuyệt đối không nên nói:

- Ba à, sao rồi, muốn làm hòa với con đấy à?

[Hoặc nếu không thì nói là:

Đấy, nhún rồi, biết sai rồi mà! Các cụ là cổ hủ lắm. Đấy!]

Không nên ngốc như vậy, chúng ta nên tùy thuận. Nên khi cha mẹ trách mắng, chúng ta đều không cãi lại. Những sự hiểu lầm của cha mẹ đối với mình đều có thể bình tâm tịnh khí mà tiếp nhận, thì lòng tôn kính bội phục của cha mẹ đối với chúng ta thế nào? Nâng cao!

[Đây là sự thật. Tôi có một cháu làm thêm. Thế thì tôi bắt đầu tôi để ý, tôi quan sát, tôi bảo:

- Con cứ phải đi cùng xem bà làm thế nào nhé. Nhớ học tập.

Thế thì khi dắt cụ từ trên xuống nhà, thì tôi mới bảo là:

- Bây giờ mẹ chải đầu nhé.

Thế thì cụ mới cầm cái lược cụ đưa tôi, là ý là tôi chải. Thế nhưng tôi đã nhớ lời bác sĩ nói là cụ bị cái teo não này thì càng phải để cho cụ vận động thêm. Không thì teo tay, teo chân. Rồi là khi chải đầu như thế này cũng phải nghĩ xem là chải đầu thế này, cặp như thế này thì là cái não vận động thì nó mới không bị teo nữa. Thế tôi mới, tôi mới Tôi thấy thế tôi mới bảo là:

- Mẹ ơi, cái này con bị trái tay. Chỗ này con không chải được, con không cặp được. Vậy mẹ cố.

Tôi nói lần thứ nhất cụ không chịu, tôi mới bảo:

- Đây, thế bây giờ mẹ như thế này, như thế này nhé.

Giải thích thế. Cháu nó cũng nói thế. Đến lần thứ hai không được.

Lần thứ ba, cụ lại đưa cái lược như thế này. Cụ lại cầm cái lược cụ đưa thế này. Thế tôi vẫn chưa cầm. Cháu kia định cầm, tôi bảo ý là từ từ để còn phải động viên tiếp. Cụ ném luôn cái lược xuống đất.

Thế nhưng mà tôi quan sát cái cháu này không biểu hiện một chút gì là khó chịu hay tức giận. Đó. Trong khi đấy những người khác thì tôi để ý là ví dụ trong những lúc cụ sân như thế, cụ ném như thế thì có thể không

dám nói gì bởi vì trước mặt tôi, nhưng mà cái thái độ khó chịu thì thể hiện rất rõ.

Vậy thì khi trước cái hành vi của cháu này, tôi cảm phục là vì sao? Là bởi vì trong những lúc cụ sân như thế, thậm chí có những lúc cụ không cho ăn. Cụ sân như thế mà cái tâm không bị coi như là đối chọi lại, sân si lại với cụ thì cái này khiến tôi cảm phục. Đó! Cho nên đây bạn phải xem nhé.]

Những sự hiểu lầm của cha mẹ với mình mà bạn có thể bình tâm tịnh khí tiếp nhận, thì lòng tôn kính bội phục của cha mẹ đối với chúng ta sẽ thế nào? Sẽ nâng cao!

[Đây đang nói chuyện người giúp việc, nhưng nếu bạn cũng thế thôi.

***

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Ngày mai, chúng ta vẫn con một chút nữa của Chánh văn 2.3 "Cha mẹ dạy phải kính nghe", sau đó chúng ta sẽ chuyển sang Chánh văn 2.4 "Cha mẹ trách phải thuận sửa"

Chúc bạn:

Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai. Xin cảm ơn !]

***